

Obsah

Předmluva	8
Úvod	9
1 Bariérová ošetrovatelská péče (JANA KIMMEROVÁ)	11
1.1 Dělení infekcí spojených se zdravotní péčí dle specifičnosti.....	12
1.2 Dělení infekcí spojených se zdravotní péčí dle převažujících klinických příznaků	12
1.2.1 Močové infekce (infekce vylučovacího systému, uroinfekce).....	12
1.2.2 Respirační infekce.....	12
1.2.3 Infekce v místě chirurgického výkonu.....	13
1.2.4 Infekce krevního řečiště.....	13
1.2.5 Infekce gastrointestinálního traktu (GIT).....	13
1.2.6 Jiné infekce	13
1.3 Profesionální infekce	13
1.3.1 Prevence vzniku infekcí spojených se zdravotní péčí a profesionálních infekcí.....	14
1.3.1.1 Péče o čistotu prostředí a úklid	14
1.3.1.2 Manipulace s prádlem.....	14
1.3.1.3 Výběr pomůcek k ošetřování pacienta a péče o ně	14
1.3.1.4 Třídění odpadů.....	15
1.3.1.5 Ochranné pomůcky.....	15
1.3.1.6 Hygienické zabezpečení rukou.....	17
1.3.1.7 Dezinfekce.....	18
1.3.1.8 Sterilizace.....	23
2 Hygienická péče o pacienta (JITKA DOLEŽALOVÁ).....	27
2.1 Kůže.....	27
2.1.1 Změny na kůži.....	28
2.2 Hygienická péče	28
2.2.1 Hygienická péče o nemocného na lůžku	29
2.3 Péče o kůži	31
2.3.1 Ochranné prostředky na kůži.....	31
2.4 Péče o dutinu ústní	31
2.5 Holení vousů	32
2.6 Hygienická péče při vyprazdňování	33
2.7 Hygienická péče o inkontinentní pacienty	34
2.7.1 Opruzeniny	34
2.8 Péče o osobní prádlo	34
2.9 Hygienická péče o dítě.....	35
3 Problematika dekubitů a imobilizační syndrom (JITKA DOLEŽALOVÁ).....	37
3.1 Imobilizační syndrom	37
3.1.1 Poruchy pohybového systému	37
3.1.2 Poruchy kardiovaskulárního systému	37
3.1.3 Poruchy dýchacího systému.....	38
3.1.4 Poruchy trávicího systému	38
3.1.5 Poruchy močového systému.....	38
3.1.6 Poruchy nervového systému, poruchy psychického stavu	39
3.1.7 Poruchy kožního systému	39
3.2 Hodnocení rizika imobilizačního syndromu	39
3.2.1 Hodnocení mobility.....	39
3.2.2 Hodnocení rizika pádů	41
3.3 Manipulace s pacientem.....	42
3.4 Léčebné polohy.....	43

3.5 Vyšetřovací polohy	46
3.6 Vynucené polohy	47
3.7 Obecné zásady polohování	47
3.7.1 Posuzování polohy	48
3.7.2 Polohovací pomůcky	48
3.8 Problematika dekubitů	49
3.8.1 Rizikové faktory pro vznik dekubitů	49
3.8.2 Klasifikace dekubitů	50
3.8.3 Hodnocení rizika vzniku dekubitů	51
3.8.4 Prevence vzniku dekubitů	52
3.8.5 Léčba dekubitů	52
4 Obvazové techniky (JANA KIMMEROVÁ)	54
4.1 Stručný vhled do historie obvazových materiálů a technik	54
4.2 Účely obvazů a obecné zásady k jejich přiložení	55
4.3 Obvazové materiály a prostředky	55
4.3.1 Obvazové tkaniny	55
4.3.2 Obvazové vlákniny	56
4.3.3 Impregnované obvazové materiály / látky ztužující obvazy	56
4.3.4 Materiály zpevňující obvazy (dlahové obvazy)	58
4.3.5 Náplastové obvazy a fixace	58
4.3.6 Tekuté obvazy	59
4.4 Druhy obvazů podle materiálu	59
4.4.1 Prakové obvazy	59
4.4.2 Hadicové (tubulární) obvazy	59
4.4.3 Šátkové obvazy	60
4.4.4 Obinadlové obvazy	60
4.5 Bandáže dolních končetin	65
4.6 Obvaz pahýlu	67
5 Stravování pacientů ve zdravotnickém zařízení (KRISTÝNA TOUMOVÁ)	69
5.1 Výživa (nutrice)	69
5.1.1 Faktory ovlivňující výživu	70
5.2 Stravování ve zdravotnických zařízeních	71
5.2.1 Dietní systém	74
5.2.2 Alternativní směry ve výživě	75
6 Monitorace a hodnocení fyziologických funkcí (TEREZA SVIDENSKÁ)	77
6.1 Tělesná teplota	77
6.2 Pulz/tep	80
6.3 Krevní tlak	82
6.4 Dýchání	85
6.5 Vědomí	87
6.6 Měření elektrokardiografie (EKG)	88
7 Vyprazdňování stolice (JANA KIMMEROVÁ)	91
7.1 Defekace	91
7.2 Hodnocení v rámci stolice	91
7.3 Faktory, které ovlivňují defekaci	93
7.4 Patologie při vyprazdňování stolice	93
7.5 Stomie	95
7.6 Dělení stomií	96
7.6.1 Komplikace stomií	96
7.6.2 Ošetřovatelská péče o pacienta se stomií	98
7.7 Moderní systémy v péči o vyprazdňování	99
7.8 Klyzma	99
7.8.1 Očistné klyzma	100
7.8.2 Projímavé a léčebné klyzma	101

7.8.3 Mikroklyzma	102
7.8.4 Kapénkové klyzma.....	103
7.8.5 Diagnostické klyzma	103
7.8.6 Aplikace klyzmatu u dětí	103
7.8.7 Digitální odstranění – vybavení stolice.....	103
8 Vyprazdňování moče (KRISTÝNA TOUMOVÁ)	105
8.1 Možnosti vyprazdňování moče	106
8.1.1 Urinální kondom	106
8.1.2 Reflexní močení	106
8.1.3 Katetrizace močového měchýře	106
8.1.3.1 Katetrizace močového měchýře ženy.....	109
8.1.3.2 Katetrizace močového měchýře muže	109
8.1.3.3 Komplikace permanentního močového katétru	109
8.1.3.4 Odstranění permanentního močového katétru.....	109
8.1.4 Suprapubická punkce.....	110
8.1.5 Epicystostomie – suprapubická drenáž	110
8.1.6 Kontinentní epicystostomie – vezikostomie.....	110
8.1.7 Intermittentní katetrizace močového měchýře	110
8.2 Inkontinence moče.....	110
8.2.1 Pomůcky pro inkontinentní pacienty	111
9 Podávání léků (JITKA DOLEŽALOVÁ, TEREZA SVIDENSKÁ).....	112
9.1 Zásady podávání léků	112
9.1.1 Bezpečné podání léků.....	113
9.1.2 Pochybení při podávání léků	113
9.1.3 Terminologie léků	113
9.2 Rozdělení léků dle způsobu výroby	113
9.3 Předepisování léků	114
9.4 Skladování léků	114
9.5 Terapeutický účinek léků	115
9.6 Farmakokinetika	115
9.7 Faktory ovlivňující účinky léků	116
9.8 Formy léků	116
9.9 Způsoby podání léků	116
9.9.1 Perorální aplikace léků	117
9.9.2 Aplikace léků sublingválně a bukálně	119
9.9.3 Aplikace léků rektálně	119
9.9.4 Aplikace léků na kůži.....	120
9.9.5 Aplikace léků do oka	121
9.9.6 Aplikace léků do ucha	122
9.9.7 Aplikace léků do nosu.....	123
9.9.8 Aplikace léků do pochvy	123
9.10 Podávání léků injekčně	124
9.11 Aplikace léků intradermálně	129
9.12 Aplikace léků subkutánně	130
9.12.1 Inzulin	130
9.12.2 Antikoagulancia	132
9.13 Aplikace intramuskulární injekce.....	136
9.14 Aplikace léků intravenózně	139
10 Péče o dýchací cesty pacienta (TEREZA SVIDENSKÁ)	144
10.1 Odsávání.....	144
10.2 Inhalace léků (mikronebulizace, ambuing) a dechová rehabilitace	146
10.2.1 Postup podávání léků pomocí kapesních inhalátorů.....	147
10.2.2 Postup podávání inhalace (mikronebulizace).....	147
10.3 Oxygenoterapie (kyslíková terapie).....	148
10.3.1 Zásady podávání kyslíku	151

10.3.2 Domácí dlouhodobá oxygenoterapie.....	152
10.3.3 Hyperbarická oxygenoterapie	153
10.4 Péče o dýchací cesty pacienta se zajištěnou tracheostomickou kanylou	155
11 Odběry biologického materiálu (JANA KIMMEROVÁ, KRISTÝNA TOUMOVÁ)	158
11.1 Biologický materiál.....	158
11.1.1 Obecné zásady správného odběru biologického materiálu.....	159
11.1.2 Druhy vyšetření	160
11.2 Odběry krve.....	161
11.2.1 Obecné zásady při odběru krve	161
11.2.2 Způsoby odběru krve	161
11.2.3 Druhy vyšetření krve a jejich charakteristika.....	162
11.2.4 Praktické provedení krevního odběru	167
11.2.5 Odběr venózní krve	167
11.2.6 Odběr krve z centrálního žilního katétru otevřeným způsobem.....	170
11.2.7 Odběr kapilární krve	170
11.3 Odběry moče	171
11.3.1 Fyzikální vyšetření moče	172
11.3.2 Biochemické vyšetření moče.....	173
11.3.3 Mikrobiologické vyšetření moče	174
11.4 Odběry stolice	175
11.4.1 Fyzikální vyšetření stolice	175
11.4.2 Biochemické vyšetření stolice.....	176
11.4.3 Mikrobiologické vyšetření stolice	177
11.5 Odběry biologického materiálu z dýchacích cest	178
11.5.1 Fyzikální vyšetření sputa.....	178
11.5.2 Mikrobiologické vyšetření sputa	178
11.5.3 Cytologické vyšetření sputa	179
11.5.4 Výtěry z dýchacích cest.....	179
11.6 Odběr ostatního biologického materiálu.....	180
12 Ošetrovatelská péče o cévní vstupy (JANA KIMMEROVÁ)	183
12.1 Periferní žilní kanylace – stručná historie.....	184
12.1.1 Indikace k zavedení PŽK	185
12.1.2 Výhody kanylace periferie.....	185
12.1.3 Nevýhody kanylace periferie	185
12.1.4 Místa vpichu.....	185
12.1.5 Pomůcky ke kanylaci periferní žíly	187
12.1.6 Postup a příprava pacienta	188
12.1.7 Zásady ošetrovatelské péče.....	189
12.1.8 Odstranění PŽK (PŽK EX).....	191
12.1.9 Komplikace PŽK.....	191
12.2 Centrální žilní kanylace – stručná historie.....	193
12.2.1 Indikace k zavedení centrálního žilního katétru	194
12.2.2 Kontraindikace k zavedení centrálního žilního katétru.....	194
12.2.3 Typy centrálního žilního katétru.....	194
12.2.4 Kanylace centrální žíly	196
12.2.4.1 Příprava pomůcek.....	197
12.2.4.2 Příprava pacienta před kanylací.....	197
12.2.4.3 Kanylace – vhodná žíla	198
12.2.4.4 Postup kanylace centrálního žilního katétru	198
12.2.4.5 Intervence sestry.....	199
12.2.5 Komplikace centrálního žilního katétru	199
12.2.6 Zásady ošetrovatelské péče moderních cévních vstupů.....	199
12.2.6.1 Převaz – obecné zásady	199
12.2.6.2 Dezinfekce.....	202
12.2.6.3 Materiál.....	202
12.2.6.4 Fixace	202

12.2.6.5	Proplach všech žilních vstupů.....	202
12.2.6.6	Odběr krve	203
12.2.6.7	Infuzní linka.....	203
12.2.6.8	Odstranění katétru.....	203
13	Infuzní terapie (TEREZA SVIDENSKÁ)	206
13.1	Infuzní roztoky a jejich typy	207
13.2	Pomůcky využívané k infuzní terapii	210
13.3	Provedení infuze.....	211
14	Transfuze (JITKA DOLEŽALOVÁ)	215
14.1	Dárcovství krve	215
14.1.1	Postupy při odběru krve	216
14.2	Druhy transfuze	216
14.2.1	Transfuzní přípravky.....	216
14.3	Zásady zacházení s transfuzními přípravky	219
14.4	Objednání transfuzního přípravku a příprava před podáním transfuze.....	219
14.5	Sanguitest (ABO test, Bedside test).....	220
14.6	Aplikace transfuze a plazmy	220
14.7	Potransfuzní reakce.....	221
15	Enterální výživa (KRISTÝNA TOUMOVÁ)	224
15.1	Enterální výživa	224
15.2	Indikace enterální výživy.....	224
15.3	Patologické důsledky nevhodně vedené výživy	226
15.4	Způsoby aplikace enterální sondové výživy.....	226
15.4.1	Gastrické sondy.....	227
15.4.1.1	Nosogastrická sonda	227
15.4.1.2	Typy sond	227
15.4.1.3	Zavedení nasogastrické sondy.....	227
15.4.1.4	Zavedení orogastrické sondy	229
15.4.2	Enterální (jejunální) sondy.....	229
15.4.2.1	Zavedení nasojejunální sondy metodou zaplavení	229
15.4.2.2	Zavedení enterální sondy pomocí zavaděče	229
15.4.2.3	Zavedení endoskopickou cestou	229
15.4.3	Výživové stomie	230
15.4.3.1	Perkutánní endoskopická gastrostomie (PEG)	230
15.4.3.2	Perkutánní endoskopická jejunostomie (PEJ)	230
15.5	Režimy aplikace enterální výživy	231
15.6	Komplikace enterální výživy	231
16	Péče o rány, malé chirurgické výkony (KRISTÝNA TOUMOVÁ)	232
16.1	Rána	232
16.2	Faktory ovlivňující hojení ran	232
16.3	Převazy ran	233
16.3.1	Převazový vozík	233
16.4	Základní chirurgické nástroje.....	235
16.5	Hojení ran	237
16.5.1	Metoda hojení ran za sucha	237
16.5.2	Metoda vlhkého hojení ran.....	237
16.5.3	Komplikace hojení ran.....	237
16.6	Malé chirurgické výkony	238
16.6.1	Sterilní stůl.....	238
16.6.1.1	Pomůcky k přípravě sterilního stolu	238
16.6.1.2	Postup přípravy sterilního stolu	239
16.6.2	Asistence při malých chirurgických výkonech	240
16.7	Šicí materiál.....	240